

ČASOPIS KAJ (1968.-2013.) – 45-LETNICA

HOMMAGE STJEPANU DRAGANIĆU – POKRETAČU ČASOPISA KAJ

Uz 90. obljetnicu rođenja i 30. obljetnicu smrti

Leksikonske odrednice o Stjepanu Draganiću, čak i one minimalne - rođenom u Zlataru 19. kolovoza 1923. ("z Mihovljan", kako je uvijek govorio) i prerano umrlom 2. siječnja 1983. u Zagrebu – književniku, filmskom scenaristu i redatelju, osobnosti dostojnoj romansirane biografije - bile bi dovoljne za svaki literarni hommage. Međutim, njegovo ime i djelo uz sebe nose nadređenu razlikovnu označnicu povijesnosti, vezanu uz pokretanje časopisa *Kaj*. Njegova literatura i časopis prepleću se, potkrepljuju i uvjetuju.

Kao što smo višeput isticali, podsjetimo:¹ osnutak *Kaja*, časopisa za književnost, umjetnost, kulturu – najprije "časopisa za kulturu i prosvjetu" – u siječnju 1968. godine, životno je djelo književnika, filmskog scenarista i redatelja dokumentarnih filmova *Stjepana Draganića*.

U tom osobnom i povijesnom stvaralačkom pothvatu – koji je, prije svega, nastavak prekinutog slijeda bogate kajkavske književnopovijesne tradicije, ali i ostvarenje Krležine želje – Draganić je sazeo, dakle, svoj životni, umjetnički i radni koncept.

*Stjepan Draganić (19. kolovoza 1923. – 2. siječnja 1983.);
foto – Ivica Tišljar*

¹ Božica Pažur: "Časopis Kaj – životno djelo Stjepana Draganića", *Kaj*, XXXI (1998) 1, str. 3-13

Izabravši sastavnice jezičnog, kulturnog i nacionalnog identiteta kao temeljni *Kajev* program – u prilog dostojanstvu umjetničke i zavičajne kajkavske riječi i dostojanstvu svih kajkavskih krajeva – Draganić je, rekli bismo, predvidio današnje vrijeme. Znao je prepoznati *trajne kulturne vrijednosti* – sažete u sveukupnoj hrvatskoj kajkavskoj jezično-umjetničkoj i govornoj podlozi kao temeljima nacionalne kulture i znanosti, uvidjevši u kajkavskom kontekstu njen višestoljetni (i suvremeni) integrativni temelj. Znao je procijeniti negativne kulturološke konstante u našoj suvremenosti, buneći se i boreći raspoloživim civiliziranim metodama (pa čak i štrajkom ispred Vjesnikove tiskare - *če drugač ni išlo!*). Znao je okupiti suradnike – strukovne sljedbenike i tvorce najviše ideje, kreativce koji trajno unapređuju hrvatsku kulturu. Zbiljski društveni kontekst nastanka *Kaja*, zapravo kontekst - “knigarskoga norchauza” (parafraza prema Mladenu Kuzmanoviću) - Draganić je opisao u glasovitom promemoriju “o osnivanju, programu i mogućnostima časopisa za kulturu *Kaj*”, mjesečnika za kulturu i prosvjetu namijenjena kajkavskim regijama koje takav mjesečnik nikad ranije nisu imale: u Hrvatskom zagorju, na primjer, u trenutku osnivanja časopisa nije postojao nijedan dnevni ni tjedni list, a nestalo je i posljednje kulturno-prosvjetno društvo. Valja iz mnoštva neophodno angažiranih Draganićevih tekstova izdvojiti neke ovako ili slično naslovljene: *Što se događa s ponudom knjige?; Konkretnije o festivalskim promašajima i špekulacijama na račun kulture...* Izdvojimo aktualnost ovoga njegova ulomka: (...)“Sudbina knjige, kada uspijete da ugleda svjetlo dana, de facto je – zaključana...Što znači ponuda knjige – tema dostojna eseja. *Profanirano je i fraza je ono o prodoru znanja*, ali, tu smo negdje!”² – koji ulomak kao da je napisan danas poslijepodne, a ne prije 33 ili 35 godina.

Pronicljivost i zanos Draganićeva stvaralačkog projekta Saša Vereš je počastio usklikom: *Vi, Draganiću, kao da ste izišli iz surke samih iliraca!* (naravno, u zanosu sa suprotnim predznakom).³

Biografske pak bilješke o Stjepanu Draganiću – koje je doista teško sažeti – govore ovako: u Splitu je učio trgovački zanat, priključivši se, kao mladić, organiziranom suprotstavljanju talijanskom okupatoru, zbog čega je i 1941. osuđen na smrt, pa pomilovan, ali je do 1944. robijao u talijanskom političkom zatvoru Fossano. U poratnom djelovanju, zalažući se za “republiku duha” (opet sintagma prema S. Verešu), od 1950., bavio se literarnim i filmskim radom, objavljujući kajkavsku liriku od 1953., a prvu zbirku 1957. Napisao je i brojne scenarije za dokumentarne, televizijske i nekoliko igranih filmova, pa i u ulozi redatelja,

² Stjepan Draganić: “Što se događa s ponudom knjige?”, *Kaj / Stoletni kaj kalendar*, XIII (1980) 5, str. 39-42; usp. Ivo Kalinski: “Naša desetletnica!!!” [posebno izdanje uz 10. obljetnicu časopisa *Kaj*], *Mala biblioteka “Ignac Kristijanović”*, Zagreb 1978., str. 6

³ Vidi: *U spomen Stjepanu Draganiću* [tematski svezak], *Kaj*, XV (1983) 2, str. 7

te asistenta redatelja igranih filmova, ponekad nastupivši i kao filmski glumac. Prisjetimo se, npr., njegova dokumentarnog filma "Između smjena" (poetski nacrtak "ljudem zagorskoga cuga"). Bio je, među ostalim, direktor Croatia-filma, a od 1949. zamjenikom direktora Jadran-filma. Pisao je kajkavske tekstove za emisije Radio-Zagreba (*Popjevke i povjedaanja z mojih bregov*, 1962. i 1963.) i Radio-Zaboka (*Od nedelje do nedelje*, 1967. i 1968.).

Na Draganićevim zasadama - osim časopisa *Kaj* - nastalo je (1974.) i *Kajkavsko spravišće*, društvo za širenje i unapređivanje znanosti i umjetnosti, i to iz KUD-a "Ksaver Šandor Gjalski", koji je Draganić pokrenuo 1973. godine. Spravišće je *Kajev* nakladnik od 1975. i (s 10-ak stalnih programa godišnje) bilježi, dakle, 40. godinu kulturno-znanstvenog djelovanja na opsežnom hrvatskokajkavskom govornom i povijesnom području. (Prvi predsjednik Kajkavskoga spravišća - koji mu je i nadjenao ime - bio je povjesničar akademik Josip Adamček. Značajan pečat dugogodišnjem radu Spravišća dao je jedan od najznačajnijih suvremenih povjesničara hrvatske književnosti uopće akademik Miroslav Šicel, dok mu je novoizabrani predsjednik prof. dr. sc. Zvonko Kovač, književnik i književni znanstvenik.)

Osim časopisa i Udruge, Draganić je - samo njemu primjerenim entuzijazmom i pronicljivošću - ostvarivao ili pripremao i druge svoje originalne i napredne zamisli: u srpnju 1981. otvorio je, jedini u nas, *Salon časopisa* koji je na jednom mjestu okupio svu kulturnu i književnu hrvatsku periodiku; pripremio je reprezentativne dramske kajkavske tekstove kao repertoarnu podlogu budućega *Maloga Kaj kazališća...itd.* (Nažalost, u okolnostima tradicionalno i poslovično nesklonima knjizi, uz probleme radnoga prostora i sudbinu beskućnika što je pratila Kaj i Spravišće, Salon časopisa bio je prinuđen ugasnuti nakon tri godine rada.)

Neusporedivom radnom predanošću i lucidnošću, okupivši znanstvenike i umjetnike, suradnike vrhunskoga profila - među kojima mnogi i danas tvore hrvatsku znanost i kulturu - Stjepan Draganić svoj je *Kaj* uređivao punih petnaest godina, doslovce do smrti. Bio mu je glavni i odgovorni urednik, pisac, kolpolter, tajnik Kajkavskoga spravišća...

Iznimni uređivački pothvat, skrb za javno dobro, uvijek za "druge" i "drugoga" i uskratom od sebe - *u vječitoj subverzivnoj, ali zato izazovnoj i nepotrošivoj kulturološkoj poziciji* (s polazištem u *materinskom kajkavskom jeziku*) pomalo je zasjenio *Draganićev književni opus: pjesnički, dramski i prozni*, i to dvije zbirke kajkavske lirike (*Terni i cvetje*, 1957., *Popjevka govorenja*, 1966.), knjigu drama (*Prebudil se Kerempuh*, 1966.) i tri knjige kajkavske proze (*Ču-ču Štjef*, 1970. - pripovijetke; *Selski pes denes*, 1975. - satirični zapisi; *Gabrek eksces*, 1979. - pripovijetka).

Taj književni (isključivo kajkavski) opus izrazito “**programatskoga**” karaktera, svojevrsni je oblik predradnje, s provodnim motivom “Popjevke govorenja” (kako glasi naslov središnje mu poeme, s programom za dramu i prozu), poanta Draganićevu povijesnom ostvarenju – časopisu *Kaj*. Lajtmotivsku, simboličnu ulogu **Popjevke govorenja**⁴ kao ključne jezično-umjetničke sintagme u Draganićevu opusu (i životu) nisu isticali samo književni analitičari nego i povjesničari, glazbenici i muzikolozi (poput Andrije Tomašeka)⁵ – analizirajući motivske melodijske cjeline te popijevke kao glazbenog predloška (skladatelj M. Magdalenić, izvoditelj F. Paulik), ali i predloška drugih pet kajkavskih Draganićevih pjesama uglazbljenih za krapinski festival (*Gda njesi tu, Čežnjenje, Veseljak, V zime, Moja mati* – u izvedbi Ruže Pospiš, Nevenke Petković Sobjeslavski, Anice Zubović, Elvire Voća, Ane Štefok i dr.).

Draganićevu književnost, s polazištem u idiomskom zavičajno-kajkavskom jezičnom izboru i kôdu (govoru Mihovljana) mogli bismo ukratko okarakterizirati (i pratiti) od njegove **književne angažiranosti i socijalnoga konteksta, do naglašenog lirizma, semantičnog shematizma, sve do suvremene urbane (satirične) kajkavske proze**. Sve to zajedno u funkciji žive, govorene zavičajne, narodske (i humorne) kajkavske riječi kao žive suvremene hrvatske beletristike. Godinu nakon objave prve stihozbirke, Nikola Pavić u Antologiju novije kajkavske lirike (Lykos, 1958.) uvrštava pet Draganićevih pjesama: *Spominajne slepca, Moja mati, K večeru, V škole bijeni, Hmil se bum*. Sama činjenica Pavićeva antologičarskog povjerenja dvojici mlađih kajkavskih pjesnika – uz Stjepana Draganića (1923.-1983.) i Mirku Radušiću (1926.-1960.) – potvrđuje ih, prema ocjeni dr. Jože Skoka⁶ kao nastavljače “jedne značajne i bogate tradicije čiji kontekst uočljivo progovara iz njihovih pjesama”, dopunjujući dimenziju Antologuije kao “književnopovijesnog pregleda”. To je uvrštenje (uz A.G.Matoša, M. Krležu, F. Galovića, D. Domjanića, N. Pavića, I.G.Kovačića, T. Prpića, M. Pavleka Miškinu, F. Andrašeca, S. Ostroškoga, S. Kolara, G. Karlovčana, Z. Milkovića i M. Slavičeka), prema Skokovim riječima, “više izraz sastavljačke želje da naglasi izvjesne kontinuitete kajkavske lirike”.

Mladen Kuzmanović u Antologiju novije kajkavske lirike (1975.) uvrštava osam pjesama Stjepana Draganića (*Moja mati, V školi bijeni, Hmil se bum, Prejti, Srečne drugari, srečne!, Popjevka govorenja, Lehke noći, Gda dime pem*), a Joža Skok u Ognju reči (1986.), u antologijsko razdoblje Kajkavski pjesnici iza 1950. godine (“Driervo na samem”) pet pjesama (*Hmil se bum, Čežnejne, Gda dime*

⁴ Božica Pažur: “Dosljedan život ‘Popjevke govorenja’. Kaj XVI (1983) 2, str. 33-41

⁵ Andrija Tomašek: “*Popevka govorenja*. Uglazbljeni stihovi Stjepana Draganića”. Kaj, XXXVI (2003) 4-5, str. 142-146

⁶ Joža Skok: “Kajkavski torzo Mirka Radušića”, Kaj, II (1969) 3-4, str. 16-26

pem, Zagorje, /***, bez naslova/). U poglavlje Kajkavski pučki igrokazi 19. i 20. stoljeća Skokove dramske antologije *Ogerličići reči* (1990.) uvršteni su Draganićevi "Prekupci", te u antologiju kajkavske proze *Ruožnik rieči* i poglavlje Kajkavska novelistička i romaneskna proza 20. stoljeća "Ču-ču" Štjef.

Najbolji poetološki sažetak Draganićeva kajkavskog književnog djela, osobito proze, dao je Mladen Kuzmanović u "Pripomenama uz *Primjere novije kajkavske proze (I)*", izdvojivši uvodno Elemente za tvorbu panorame⁷: "Vidni kut proze Stjepana Draganića determiniran je već u samom početku njegova pjesničkog djela, prepoznajemo ga u antologijskoj njegovoj pjesmi *V škole bijeni*. Ako veći dio stvaralaca novije kajkavske poezije izvorišta svoje lirike nalazi u variranju nostalgичnih impresija iz vlastita djetinjstvom, ako je to često lirika povratka i perfekta, Draganić je povratnik koji ništa gorkog nije zaboravio, on je zaljubljenik koji ne prašta. Neprestano na terenu, u brojnim susretima, u stalnim izmjenama pejzaža, Draganić ne konstruira teme svoje proze, već ih doživljava, ne traga za likovima, jer zajedno s njima čeka vlak. (...) U trenutku kad očekujemo šalu, Draganićevi ljudi, namjerno izbjegavamo imenice *likovi* ili *junaci*, suviše su iskusni i suviše umorni za vic (*Otec bog na najži*). Posljednjom svojom pripovijetkom. Selski pes denes, Draganić se okreće urbanoj tematici. To ujedno znači i promjenu kuta motrenja – turobna ozbiljnost ustupa mjesto ironičnoj optici kojom pisac promatra mozaik svakodnevnih sitnih zlobe, snobizma i taština."

Po Draganićevoj smrti Uredništvo Kaja posvećuje mu cjelovit broj 2, 1983 (*U spomen Stjepanu Draganiću*), s likovnim rješenjem nagrade njegova imena (stajanje medalje autora Želimira Janeša, akad. kipara).

Jedna od ulica u zagrebačkom naselju Malešnica nosi ime Stjepana Draganića!

Uz 90. obljetnicu rođenja i 30. smrti pokretača časopisa *Kaj*, uredništvo uporno sugerira sebi, hrvatskoj kulturi i rodnom Zlataru kako bi najmanji zalag i oblik budućeg kulturološkoga obzira spram Stjepanu Draganiću mogla biti zajednička objava njegovih skupljenih ili izabranih djela. Imajući u vidu Draganićevo hijerarhijsko autorsko stajalište o izjednačavanju čovjekova smislenog postojanja s umjetničkim činom (nasuprot smrti življenja i smrti govorenja, jer, prema njemu – "jena taka smert i drugu z suobu nese"!): U prijenosu značenja (s višeg na niže): čovjek umre onda kad mu umre riječ.

(B. P.)

⁷ Mladen Kuzmanović – uvodna studija i izbor, te biografske i bibliografske bilješke uz tematski svezak časopisa *Kaj*: *Primjerna novije kajkavske proze (I)*, *Kaj*, VI (1973) 12, str. 10-11

⁸ Iz *Bibliografije časopisa Kaj (1968-2010)*. Priredila Marija Roščić. *Kaj*, XLIV (2011) 3-4,

STJEPAN DRAGANIĆ – BIBLIOGRAFSKI PODACI

Objavljena djela: Terni i cvetje (pjesme), Lykos, Zagreb 1957.; *Popjevka govorenja* (pjesme), Zagreb 1966.; *Prebudil se Kerempuh* (drame), Zagreb 1966.; *“Ču-ču” Štjef* (pripovijetke), Mala biblioteka “Ignac Kristijanović” – izdanje časopisa Kaj, Zagreb 1970.; *Selski pes denes* (satirički zapisi), Mala biblioteka “Ignac Kristijanović”, Kajkavsko spravišće, Zagreb 1975.; *Gabrek “ekscs”* (pripovijetka), Mala biblioteka “Ignac Kristijanović”, Kajkavsko spravišće, Zagreb 1979.

Antologije i izbori u kojima su uvrštene kajkavske pjesme, drama i proza Stjepana Draganića:

Antologija novije kajkavske lirike, Lykos, uredio: Nikola Pavić, Zagreb 1958.; *Panorama novijega kajkavskog pjesništva*, izdanje časopisa Kaj, god. IV, br. 1, Zagreb 1971.; *Antologija novije kajkavske lirike*, Kaj, god. VIII, br. 3-5, 1975. (uredio: Mladen Kuzmanović), Zagreb 1975.; *Ogenj reči* – Antologija hrvatskoga kajkavskoga pjesništva, Kaj, god. XIX, br. 4-6, 1986. (priredio: Joža Skok); *Ogerličići reči* – Antologija hrvatske kajkavske drame, Kaj, god. XXIII, br. 1-4, 1990. (i posebno izdanje: Mala biblioteka Ignac Kristijanović, knj. 23), priredio: Joža Skok; *Ruožnik rieči* – Antologija hrvatske kajkavske proze, Kaj, god. XXXII, br. 1-2-3, 1999. (uredio: Joža Skok).

RADOVI STJEPANA DRAGANIĆA OBJAVLJENI U ČASOPISU KAJ⁸

a) Novija / suvremena hrvatska / kajkavska književnost

DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Ivajničica. /Novija kajkavska lirika/. 1 (1968) 1, 37-39.

DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Srečne drugari, srečne! /Novija kajkavska lirika/. 1 (1968) 2, 31-32.

DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Gda dime pem. /Novija kajkavska lirika/. 1 (1968) 3, 41-42.

DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Oj bregi, bregi dalki. /Novija kajkavska lirika/. 1 (1968) 4-5, 36-37.

⁸ Iz *Bibliografije časopisa Kaj (1968-2010)*. Priredila Marija Roščić. *Kaj*, XLIV (2011) 3-4, str.5-276. O objavljenim knjigama S. Draganića u posebnim izdanjima /bibliotekama časopisa Kaj i Kajkavskoga spravišća – vidi *ovdje* (Bibliografski podaci – objavljena djela)

- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: K večeru. /Novija kajkavska lirika/. 1 (1968) 6, 36.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Hmil se bum. /Novija kajkavska lirika/. 1 (1968) 7-8, 90.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Slika. /Novija kajkavska lirika/. 1 (1968) 10, 41.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Ruože. /Novija kajkavska lirika/. 1 (1968) 11, 65-66.
- DRAGANIĆ, Stjepan. "Ču-ču Štjef". /Veliju.../. 1 (1968) 11, 76-78.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Prejti. /Novija kajkavska lirika/. 1 (1968) 12, 80.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Gustek "Mladjenka". 2 (1969) 3-4, 103-105.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesme: K večeru; Hmil se bum; Moja mati; Gda mene već ne bu...; V škole bijeni; Dečeci; Popjevka govorenja; Zagorje; Čežnejne; Okole hiže; Prejti; Lojnčec i fučkica; Tanec; Veli ptičec žverguljičec; Gda dime pem; Oj bregi, bregi dalki; Srečne drugari, srečne! /Po dragome kraju/. (Tekst: Joža Skok, str. 61-67). 2 (1969) 9, 68-81.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Strina Tinča. 3 (1970) 5, 82-84.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesme: Na Batine Doljne ogenj gori; Pol hljepca; Kum Imbra petljari. 3 (1970) 10, 13-19.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Dedek novoljetni. 3 (1970) 12, 51-54.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesme: Popjevka govorenja; Moja mati; Dečeci; Zagorje; Hmil se bum; Gda dime pem; Ivajničica; Srečne drugari, srečne!; Lojnčec i fučkica; Čežnejne; Pozdrav. /Panorama novijeg kajkavskog pjesništva/. 4 (1971) 1, 36-46.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Dežd. 4 (1971) 10, 3-12.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Prekupci. 5 (1972) 6, 14-20.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Selski pes denes. 5 (1972) 12, 54-64.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Izbor iz proze: Otec Bog na najži; "Ču-ču Štjef"; Dežd; Prekupci; Selski pes denes. (Predgovor, str. 3-12, i izbor: M. Kuzmanović). /Primjeri novije kajkavske proze (I)/. 6 (1973) 11-12, 14-40.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Novoljetna savest : Selski pes denes (II). 6 (1973) 12 a, 74-82.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Odehnêjne : Selski pes denes (III). 7 (1974) 9, 67-92.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesme: Moja mati; V škole bijeni; Hmil se bum; Prejti; Srečne, drugari, srečne!; Popjevka govorenja; Lehke noći; Gda dime pem. /Antologija novije kajkavske lirike/. 8 (1975) 3-5, 114-121.
- DRAGANIĆ, Stjepan. "Cukorek". 8 (1975) 11, 21-42.
- DRAGANIĆ, Stjepan. "Cukorek". 8 (1975) 12, 59-96.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Milostivica z drobnečkemi zubeki. /Stoletni kaj kolendar/. 9 (1976) 12, 22-24.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Čežnejnje. /Suvremeni kajkavski pjesnici/. 10 (1977) 11-12, 25.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Gabrek "eksces". (Nastavak). 11 (1978) 5, 3-15.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Gabrek "eksces" II. 12 (1979) 1, 3-18.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Bičec. /Stoletni kaj kolendar/. 13 (1980) 5, 74-88.
- DRAGANIĆ, Stjepan. Izbor iz djela : a) pjesme (str. 42-47): Prejti; Moja mati; Gda

dime pem; Zagorje; Moja mati I; Čežnejne; Dalečina vremena; b) proza.(str. 59-86): Otec Bog na najži; "Ču-ču Štjef"; Dežd; Gabrek "ekscses"; (V. popratne tekstove: M. Roščić, str. 3-13; I. Očaka, str. 15-31; B. Pažur, 33-41. i I. Kalinskoga, str. 72-73). /Tematski svezak - U spomen Stjepanu Draganiću/. 16 (1985) 2, 59-86.

DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesme: Hmil se bum; Čežnejne; Gda dime pem; Zagorje; Same zâme... . /Ogenj reči : Antologija hrvatskoga kajkavskoga pjesništva/. 19 (1986) 4-6, 195-197.

DRAGANIĆ, Stjepan. Prekupci. (Stjepan Draganić: Prebudil se Kerempuh, izdanje autora, Zagreb, 1966, str. 49-64). /Ogerličići reči : Antologija hrvatske kajkavske drame – V. Kajkavski pučki igrokazi 19. i 20. stoljeća/. 23 (1990) 1-4, 181-185.

DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesme: Hmil se bum; Čežnejne; Dalečina vremena. (V. tekst Božice Pažur, str. 3-13). 31 (1998) 1, 14-16.

DRAGANIĆ, Stjepan. "Ču-ču Štjef" (1970.). /Joža Skok: "Ruožnik rieči" – Antologija hrvatske kajkavske proze/. (III. Suvremena kajkavska proza od sredine 19. do kraja 20. stoljeća. III. 2. Kajkavska novelistička i romaneskna proza 20. stoljeća). 32 (1999) 1-2-3, 261-264.

DRAGANIĆ, Stjepan. Pjesma: Popjevka govorenja. (Uz 20. obljetnicu smrti - uz tekst Andrije Tomašeka: Uglazbljeni stihovi Stjepana Draganića, str.142-146). 36 (2003) 4-5, 141.

Duhovni krajobraz / putopisi

DRAGANIĆ, Stjepan. Na vratima života i pakla. 14 (1981) 1, 53-65.

b) Tradicijska kultura / folklor, običaji

DRAGANIĆ, Stjepan. Zet brez vure; Moja draga doktorica Marica Marek. [Uzrečice i izreke]. /Veliju.../. 1 (1968) 2, 76-78.

DRAGANIĆ, Stjepan. Nebu moči zderžati...; Horvatov Miške kosu klepal; Veseljaki. /Veliju.../. 1 (1968) 3, 81-82.

DRAGANIĆ, Stjepan. Konoplje. /Naj bu zapisane/. 1 (1968) 4-5, 92-93.

DRAGANIĆ, Stjepan. Kerurgija. /Veliju.../. 1(1968) 6, 71-73.

DRAGANIĆ, Stjepan. Otec Bog na najži. /Veliju.../. 1(1968) 7-8, 102-105.

DRAGANIĆ, Stjepan. Red je red. /Veliju.../. 1 (1968) 10, 73-75.

DRAGANIĆ, Stjepan. Rekel je Valek "Veseljak". /Veliju.../. 1 (1968) 12, 122-124.

DRAGANIĆ, Stjepan. Sè za mužiku. /Naj bu zapisane/. 3 (1970) 1, 86-88.

DRAGANIĆ, Stjepan. Košare. [Zapisao]. 5 (1972) 6, 32-34.

c) Ljudi i krajevi / društvene teme

DRAGANIĆ, Stjepan. Sve o ženama : Razgovor s Franciskom Jurak. 6 (1973) 12 a, 56-60.

DRAGANIĆ, Stjepan. Kaj sme dali i kaj sme dobili : Razgovor sa Rudolfom Kostanjskim i Nikolom Knezićem. /Seljačka buna/. 7 (1974) 3-4, 101-104.

DRAGANIĆ, Stjepan. Mi danas : Razgovor sa predstavnicima grada Velika Gorica. / Po dragomu kraju/. 7 (1974) 5-6, 3-18.

DRAGANIĆ, Stjepan. Dostojanstvo jednog malog mjesta: Razgovor sa Blažom Horvačićem, Stjepanom Robićem i Josipom Kovačevićem iz Velike Gorice. /Po dragomu kraju/. 7 (1974) 5-6, 169-173.

DRAGANIĆ, Stjepan. Idu ljeta i v Mraclinu: Razgovor sa Anđelom Lovreković, Janom Galeković, Stjepanom Galekovićem i Matijom Kovačićem - mještanima Mraclina. /Po dragomu kraju/. 7 (1974) 5-6, 181-184.

DRAGANIĆ, Stjepan. I o tomu neka : Razgovor sa Stjepanom Antolišem, Markom Halugom i Blažem Horvačićem iz Velike Gorice. /Po dragomu kraju/. 7 (1974) 5-6, 185-187.

DRAGANIĆ, Stjepan. Tridesetgodišnjica i mi u našem vremenu: Razgovor sa političkim i kulturnim djelatnicima Jastrebarskog. /Po dragome kraju/. 8 (1975) 1-2, 8-29.

DRAGANIĆ, Stjepan. Život je tekao dalje...: Razgovor s prvoborcima okičkoga kraja. /Po dragome kraju/. 8 (1975) 1-2, 36-44.

DRAGANIĆ, Stjepan. Mi u našem vremenu: Razgovor s političkim i društvenim djelatnicima Ozlja. / Po dragome kraju - Ozalj/. 9 (1976) 9-11, 11-26.

d) Osvrti, recenzije

DRAGANIĆ, Stjepan. Konkretnije o festivalskim promašajima i špekulacijama na račun kulture. 5 (1972) 12, 105-110.

e) Kronika kajkaviana

DRAGANIĆ, Stjepan. O počecima – spomeniku, muzeju: Razgovor s J. Kokolićem, I. Sabolićem J. Adamčekom, i Z. Drempetićem-Hrčićem. /Seljačka buna/. 7 (1974) 3-4, 80-90.

DRAGANIĆ, Stjepan. Hop-hop horoskop. 8 (1975) 12, 119-123.

DRAGANIĆ Stjepan. Motiv za roman o našem vremenu. /Po dragome kraju Zabok/. 13 (1980) 1, 151-152.

DRAGANIĆ, Stjepan. "...a Kaj je o tome pisao...". /O djelu Tita/. 13 (1980) 2, 66-69.

DRAGANIĆ, Stjepan. Što se događa s ponudom knjige? /Stoletni kaj kalendar/. 13 (1980) 5, 39-42.

DRAGANIĆ, Stjepan. O časopisnim aktualnostima. /Stoletni kaj kalendar/. 14 (1981) 5, 65-68.

M. Roščić Paro